De financiële toestand van de gemeente is meer dan zorgwekkend, en dat blijkt al meerdere jaren zo te zijn. Al jaren is er bespaard op investeringen, op onderhoud en op personeel. De lage belastingen zijn niet vol te houden. Een inhaalbeweging is onafwendbaar.

Boetes uit trajectcontroles zorgen voor een begrotingsevenwicht

Reeds zes jaar geleden waarschuwde de financieel directeur: ‘Het huidige belastingsniveau is onhoudbaar.’ Profetische woorden, die o.a. de uittredend schepen van financiën beaamde. ‘We zullen er niet aan ontkomen om de belastingen aan te passen’. Maar het vorige bestuur dacht dit wel te kunnen oplossen in de loop der jaren. Gaandeweg de legislatuur werd het financieel probleem steeds duidelijker en steeds prangender, tot het vorige bestuur geen andere oplossing zag dan een fusie met Mechelen. Getuige dit citaat uit de toenmalige persmededeling van de vorige meerderheid (OpenVLD – N-VA):

“Bovendien zullen belastingsverhogingen onvermijdelijk zijn als Boortmeerbeek op eigen kracht verder gaat. De stijgende kosten waarmee we geconfronteerd worden maakt dit onafwendbaar. Deze schaalvergroting is de enige manier om al deze uitdagingen structureel op te vangen.” (sic)

Om het tekort in de begroting dicht te rijden, werden in 2023 de trajectcontroles zonder degelijke en voorafgaande communicatie ingevoerd. Dat zorgde voor een ongeziene opbrengst aan boetes, nl. 2,6 miljoen euro of een opbrengst van 195,97 euro per hoofd van de bevolking.

Ondertussen vallen deze inkomsten steeds verder terug. Zonder de boetes uit de trajectcontroles, zou onze begroting in 2024 een tekort vertonen van -482.638 euro en zou onze autofinancieringsmarge negatief zijn (-763.433 euro). Samen met de stijgende kosten voor kinderopvang (zie verder), zal het exploitatietekort in 2027 verder oplopen tot -1.597.147 euro en de autofinancieringsmarge verder negatief worden (-2.191.477 euro).

De grote doorschuifoperatie

Het vorige bestuur sloot niet alleen de ogen voor het groeiende tekort. Op het einde van de legislatuur werden een aantal beslissingen genomen terwijl de uitgaven niet of slechts gedeeltelijk werden voorzien in de meerjarenbegroting. Er werd een personeelsuitbreiding voorzien met liefst 18 VTE’s en de aanwervingsprocedures werden opgestart. Een groot aantal van deze mensen zijn eind 2024 begin 2025 gestart. De kost laat zich dus nu en in de toekomst pas ten volle voelen.

We willen benadrukken dat deze personeelsuitbreiding nodig is. De huidige bestuursploeg zal het personeelsplan van de vorige meerderheid deels verder uitvoeren en voorziet 10 VTE’s. Ons

personeel zit op dit moment volledig op het tandvlees. Op dit moment heeft de gemeente 6,6 medewerkers per 1000 inwoners, onze buurgemeenten gemiddeld 9,4. Met de personeelsuitbreiding zal dat aantal een stukje stijgen tot 7,3, wat nog steeds aanzienlijk lager is dan onze buurgemeenten.

De eigen personeelskosten staan nog los van de indexering van de lonen, de groeiende pensioenlast en de verhoogde bijdrage aan politie en brandweer.

Openbare werken: vele engagementen, budgettair niet voorzien

Verder engageerde het vorige bestuur zich voor een 13 miljoen euro aan rioleringswerken. Enkel voor de Lievekensbossen en Haacht-Station werden de nodige budgetten in de meerjarenbegroting voorzien. Het is belangrijk dat we deze gesubsidieerde projecten tijdig uitvoeren. De klimaatwijziging laat zich immers ook in onze gemeente voelen. Deze rioleringsprojecten zijn essentieel om onze grachten en waterlopen te saneren, om het overstromingsrisico terug te dringen en om het wegdek te vernieuwen en verkeersveiliger in te richten. We moeten hier een tandje bijsteken, want als we deze projecten niet tijdig uitvoeren, verliest de gemeente haar subsidies.

Ook het onderhoud van onze straten, fiets- en voetpaden was de vorige legislatuur gebrekkig. In de Laarstraat wordt bijvoorbeeld het gras tussen de voegen van het fietspad gemaaid. Verschillende voet- en fietspaden, bv. in de Kleine Landeigendommen en in de Langestraat, moeten dringend worden aangepakt.

De voorlopige begroting 2025 noopt tot inhaalbeweging

Op het eind van vorige legislatuur werden m.a.w. beslissingen genomen (zowel inzake personeel als inzake openbare werken), terwijl de financiële impact grotendeels werd doorgeschoven naar de volgende legislatuur. Omgekeerd werden belastingen en retributies niet geïndexeerd. Daarnaast werden over meerdere jaren belastingen niet geïnd bij niet-betalers. Er werden nl. geen herinneringsbrieven uitgestuurd.

De voorlopige begroting en de aangepaste meerjarenbegroting, die werden goedgekeurd op 23 december 2024, gingen uit van een basisscenario waarbij de tarieven van de twee inkomensbronnen voor de gemeente – de aanvullende personenbelasting (APB) en de opcentiemen op de onroerende voorheffing (OOV) – ongewijzigd zouden blijven. Dit uitgangspunt is naar de toekomst toe niet haalbaar omdat enerzijds een aantal noodzakelijke en vastgelegde uitgaven niet in de meerjarenbegroting zijn voorzien en omdat anderzijds de lopende inkomsten de lopende uitgaven niet dekken en verdere besparingen niet gewenst zijn. De hele organisatie zit op haar tandvlees.

Bovendien liepen de inkomsten over de jaren heen systematisch terug door de niet-indexering en door de erosie van de ontvangsten uit materieel & outillage. Deze terugloop werd nog versterkt door de drastische terugloop van de inkomsten uit de GAS-5-boetes vanaf 2024. De hoge inkomsten bij de opstart van de trajectcontroles verhulden het groeiende onevenwicht tussen de structurele inkomsten en structurele uitgaven.

De hogergenoemde niet-voorziene uitgaven, die weliswaar noodzakelijk zijn, betreffen:

- investeringen in bijkomend personeel die de vorige legislatuur op het conclaaf geraamd werd op 10 VTE ’s;

- investeringen in een versnelde uitbouw van de riolering en de bijhorende weginfrastructuur waartoe de gemeente zich in het verleden heeft geëngageerd naar Fluvius en de Vlaamse overheid toe (met als grootste werk Lievekensbossen);
- investeringen in het structureel onderhoud en in de heraanleg van bestaande weginfrastructuur en van voet- en fietspaden (bv. Laarstraat);
- investeringen in het structureel onderhoud, de renovatie en restauratie, de modernisering en de aanpassing van ons gemeentelijk patrimonium (bv. sporthal en de Molen van Servaes);
- de aanhoudende nalatigheid en traagheid rond de bouw van de nieuwe school hebben geleid tot oplopende kosten door prijsstijgingen in materialen en lonen. Bovendien is de kans zeer groot dat we de voorziene subsidies (6 miljoen) pas na de bouw zullen ontvangen en dus volledig voorgefinancierd moeten worden.

We willen ook inzetten op de dringende renovatie van de sporthal en een uitbreiding van onze sportinfrastructuur, op het verbeteren van onze cultuurinfrastructuur en op het renoveren en het toegankelijk maken van ons patrimonium. Verder verliezen we bijna de helft van onze subsidies voor de buitenschoolse kinderopvang en moet de gemeente meer verantwoordelijkheid opnemen in de voor- en naschoolse kinderopvang.

Indien we een inhaalbeweging op al deze domeinen willen inzetten, is een inhaalbeweging ook langs de inkomstenzijde noodzakelijk. Het actuele tekort en het structurele onevenwicht tussen inkomsten en uitgaven, maken een beslissing hoogdringend. Omdat tegelijk de forfaitaire huisvuilbelasting wordt afgeschaft, wordt het tarief van de aanvullende personenbelasting met ingang van 1 januari 2025 verhoogd van 5,8% naar 7,2% en dat van de gemeentelijke opcentiemen op de onroerende voorheffing van 725 tot 850. Tegelijk wordt de afvalbelasting (resp. €72 en €36) afgeschaft. Deze verhoging is nodig om opnieuw beleidsruimte te creëren.

Dit komt neer op, per hoofd van de bevolking, een verhoging van gemiddeld een 14,5 euro per maand of 173,6 euro per jaar. Daarmee blijft Boortmeerbeek onder het Vlaams gemiddelde en wordt Boortmeerbeek vergelijkbaar met andere gemeenten in de regio. Globaal zullen we per hoofd van de bevolking in Boortmeerbeek 1.160,84 euro aan belastingen heffen. Dat is iets meer dan in Tremelo en Haacht, vergelijkbaar met Rotselaar en iets minder dan Kampenhout en Keerbergen.

Overzicht belastinginkomsten per hoofd van de bevolking, Boortmeerbeek en vergelijkbare buurgemeenten

Date per inwoner	**Boortmeerbeek**	**Haacht**	**Kampenhout**	**Keerbergen**	**Rotselaar**	**Tre**
Inkomsten						
OOV 2023	354,41	362,54	474,90	406,96	380,95	2
APB 2023	551,61	581,71	640,80	732,15	593,14	5
Totaal inkomsten APB en OOV	***906,02***	***944,25***	***1.115,70***	***1.139,11***	***974,09***	***8***
Eigen belastingen 2022	65,42	98,36	110,64	51,60	95,89	
Aanvullende belastingen 2023	15,79	32,74	19,95	19,57	16,85	
Totaal fiscale inkomsten	**987,23**	**1.075,35**	**1.246,29**	**1.210,28**	**1.086,83**	**9**

De meerderheid Samen – cd&v

De schepenen en gemeenteraadsleden van Samen en cd&v drukken hun waardering uit voor de vruchtbare samenwerking, voor de werking van het schepencollege en onderschrijven de noodzaak van een inhaalbeweging inzake de belastingen. Niemand betaalt graag belastingen, maar soms moet er ook verantwoordelijkheid opgenomen worden voor minder populaire beslissingen.

De bestuursmeerderheid wordt gevormd door

- Michel Baert (burgemeester),
- Annick DeKeyser, Bert Meulemans, Ellen Leaerts, Nick Doms en Daisy De Neef (schepenen),
- Remi Serranne, Marc Usewils, Alex De Coninck, Willy Stroobants, Patrick Pelsmaekers en Johan Neefs (gemeenteraadsleden) en
- Vanessa De Bondt (voorzitter van de gemeenteraad).